

Причинители на гниене по плодовете на черешата

Автор(и): проф. Мария Боровинова

Дата: 29.05.2022 Брой: 5/2022

Установено е, че след напукване на плодовете основни причинители на гниенето им са ранното кафяво гниене – *Monilinia laxa*, късното кафяво гниете – *Monilinia fructigena*, сивото гниене – *Botrytis cinerea*, алтернарийното гниене – *Alternaria alternata*. Наблюдават се и незначителни повреди от ризопусно гниене – *Rhizopus stolonifer* и горчиво гниете – *Glomerella cingulata*.

Алтернарийно гниене – *Alternaria alternata*

Алтернарийното гниене се развива върху плодове, които са наранени от вредители или напукване след дъждове. Първоначално върху плодовете се появяват закръглени кафяви петна, които много приличат на тези на кафявото гниене, но се различават от тях, по загнилата суха тъкан, която се покрива с маслинено черен мицел на гъбата. Загнилата част обикновено е хлътнала. Много често неоплодените завръзи се атакуват от гъбата.

Сиво гниене – *Botrytis cinerea*

Върху инфектираните плодове се появява светлокофяво воднисто петно, което се покрива със сив налеп. Сивото гниене се наблюдава най-често при наранени плодове.

За намаляване загубите от напукване, причинено от дъждове по време на зреенето, а по този начин и косвено намаляване на гниенето на плодовете се препоръчва: засаждане на устойчиви или слабо чувствителни на напукване сортове; пръскане с CaCL₂, RainGard, SureSeal, покриване на дърветата.

Засаждане на устойчиви или слабо чувствителни сортове

Много важно е в райони с чести валежи по време на зреене на плодовете да се засаждат устойчиви или слабо чувствителни на напукване сортове. В редица публикации от различни европейски страни като слабо чувствителни на напукване се посочват сортовете Лапинс, Регина, Сам, Гермерсдорска, Мертон Марвел, Кастор, Кордия. За някои сортове има противоречиви данни, получени в различни страни и условия на отглеждане. От проведени проучвания в Институт по земеделие, Кюстендил също е установено, че отглежданите у нас сортове са с различна чувствителност към напукване. От проучените преди години сортове с най-добра устойчивост на напукване от ранозреещите сортове е Ранна черна едра, от средно зреещите – Сюе, Мертон премиер, Хеброс и Победа, а от къснозреещите – Самърсет.

Пръскане с CaCL₂

Има данни от различни страни, където напукването е проблем, а пръскането с CaCL₂ намалява процента на напуканите плодове. Обикновено се препоръчва през периода на зазряване на плодовете да се проведат три пръскания с 0,5% CaCL₂

Препоръчват се и листни торове, съдържащи калций – Вуксал Калций – 500-600 милилитра на декар, внесени със 150 литра работен разтвор. Провеждат се 3-4 третираня, като първото се прави около 8 седмици преди беритбата. Според фирмата производител на Вуксал Калций този листен тор е съвместим с обичайно използваните пестициди при черешата.

Пръскане с бордолезов разтвор

Още преди много години е установено, че бордолезовия разтвор намалява напукването на плодовете, но не е уточнено на кой от двата елемента – калций или мед се дължи този положителен ефект. Недостатък на това пръскане е замърсяването на плодовете, което според някои специалисти може да се отстрани чрез измиването им.

Пръскане с гибералинова киселина

В редица публикации се препоръчва едно или две пръскания с гибералинова киселина, но резултатите от приложението и са противоречиви. При едни опити тя намалява напукването, но при други проведени в щата Орегон, САЩ и Ист Молинг, Англия са установили по-силно напукване на плодовете при пръскане с гибералинова киселина в сравнение с нетретираната контрола.

Пръскане с RainGard

Този препарат съдържа мастни киселини, растителни естери, емулгатори и вода. При пръскане той образува филм върху кожицата на плодовете, който е бариера за навлизането на дъждовна вода и по този начин предпазва от напукване. Препоръчват се 4 - 5 пръскания, като първото се прави при „избистряне” на плодовете или при оцветяването им в сламестожълт цвят, а останалите в интервал от 7-10 дни. Установено е, че този препарат намалява напукването с 50%.

Пръскане с SureSeal

Кополимер на стеаринова киселина, целулоза и калции, който образува биофилм върху черешовите плодове и ги предпазва от напукване. Прероръчва се двукратно пръскане- 4 и 2 седмици преди беритбата.

Покриване на дърветата

Дърветата се покриват, като се прави подходяща конструкция, върху която се поставя специален полиетилен, който предпазва плодовете от намокряне. Тази практика е широко застъпена в страните от Северна Европа, Америка и Австралия. Обикновено покриването се прилага 3-4 седмици преди беритбата, като едни автори предлагат покриването да става само преди дъжд. Този начин на предпазване е успешен, но много скъп, а освен това е установено, че забавя узряването на плодовете от 3 до 5 дни.